

BIBLIOTEKE KLINIKE MAYO

MAYO CLINIC LIBRARIES : AN OVERVIEW

Vladana GAJIĆ-ZORIĆ bibliotekar specijalist I / Library Specialist I

Biblioteke Klinike Mayo / Mayo Clinic Libraries

Mayo Clinic, 200 First Street SW

Rochester, MN 55905 USA

gajiczoric.vladana@mayo.edu

Sažetak

Biblioteke Klinike Mayo predstavljaju sistem medicinskih biblioteka lociranih u četiri američke države, koji pomaže liječnike, istraživače, medicinske sestre, predavače, studente i ostalo osoblje u njihovim svakodnevnim naporima da unaprijede svoje znanje i da svojim bolesnicima pruže najbolju moguću njegu. Kao jedna od najvećih medicinskih biblioteka u Sjevernoj Americi, Biblioteke Klinike Mayo omogućavaju lagan pristup tradicionalnim i digitalnim resursima koji pokrivaju cjelokupnu kliničku medicinu, bio-medicinsko istraživanje, i zdravstvenu administraciju. Web stranica biblioteke omogućava da su resursi biblioteke non-stop dostupni svim korisnicima, bez obzira na njihovu geografsku lokaciju. Osoblje biblioteke pruža raznovrsne usluge svojim korisnicima i konstantno uvodi nove tehnologije, odgovarajući izazovima i mogućnostima koje budućnost donosi.

*Ključne riječi**Klinika Mayo, medicinska biblioteka***Abstract**

Mayo Clinic Libraries is a system of 18 medical libraries located in four American states that supports Mayo Clinic physicians, researchers, nurses, educators, students, and other employees in their everyday efforts to improve their knowledge and to serve the patients' needs in the best possible way. As one of the largest medical libraries in the North America, Mayo Clinic Libraries provide easy access to both traditional and digital resources covering the entirety of clinical medicine, biomedical research and health administration. The library intranet website makes the library resources available 24 hours a day, 7 days a week to all Mayo employees and students, regardless of their geographic location. Library staff members provide a variety of services to their patrons and are continuously embracing modern technologies to meet challenges and opportunities of the future.

*Key words**Mayo Clinic, medical library*

Biblioteke Klinike Mayo predstavljaju sistem medicinskih biblioteka koji pomaže liječnike, istraživače, medicinske sestre, predavače, studente i ostalo osoblje Klinike Mayo u njihovim svakodnevnim naporima da unaprijede svoje znanje i da svojim bolesnicima pruže najbolju moguću njegu.

Pogled u prošlost

Privatna ljekarska praksa koju je započeo Dr. William W. Mayo krajem 19. vijeka u Rochesteru, Minnesota, SAD je početkom 20. vijeka prerasla u Kliniku Mayo zahvaljujući njegovim sinovima, takođe ljekarima, Williamu (Dr. Will) i Charlsu (Dr. Charlie). Dr. Will i Dr. Charlie su usvojili moderne hirurške tehnike učeći često od svojih evropskih kolega. Vrlo brzo su postali poznati hirurzi postižući odlične rezultate kod velikog broja pacijenata. Istovremeno su se posvetili i razvoju medicinske nauke kao i promovisanju vrhunske kliničke prakse kroz obrazovanje i istraživanje. Obojica su redovno prisustvovali

internacionalnim konferencijama, posjećivali vrhunske medicinske ustanove u SAD i inostranstvu i vodili korespondenciju sa uvaženim kolegama širom svijeta. Već početkom dvadesetog vijeka Braća Mayo i kolege su shvatili važnost jednostavnog pristupa medicinskim informacijama u ljekarskoj praksi, kao i potrebu da dokumentuju svoja iskustva u medicinskim časopisima. Trebao im je neko ko bi razvio biblioteku, sortirao medicinske časopise i knjige i asistirao pri objavljivanju medicinskih publikacija. U martu 1907. godine zaposlili su gospođu Maud Mellish, prvu bibliotekarku Klinike Mayo. Gospođa Mellish je bila inteligentna i energična žena, školovana kao medicinska sestra, sa višegodišnjim iskustvom u medicinskom izdavaštvu i katalogizaciji medicinske bibliotečke građe. Zahvaljujući svojim kvalifikacijama, ona je bila idealna osoba da postavi temelje modernoj medicinskoj biblioteci Klinike Mayo.

Za početak gospođa Mellish je dobila jednu sobu i nešto medicinskih knjiga i časopisa koje su donirali ljekari klinike. Kolekcije je vrlo brzo proširena, i već 1909. godine sagrađena je nova zgrada za potrebe biblioteke i izdavačkih usluga. Interesantno je napomenuti da je ta zgrada bila prva građevina koju je Klinika Mayo sagradila za svoje potrebe, a ljekarske kancelarije i sobe za preglede Klinika Mayo je u to vrijeme iznajmljivala.

Danas

Tokom vremena Klinika Mayo je izrasla u jednu od najpoznatijih medicinskih institucija na svijetu – mjesto najveće interdisciplinarne prakse, mjesto izvanredne medicinske njege, povjerenja i nade, mjesto u koje pacienti iz cijelog svijeta dolaze na liječenje. Klinika Mayo danas zapošljava više od 3300 liječnika i istraživača, 46000 medicinskih sestara i ostalog medicinskog osoblja, i 3000 ljekara specijalizanata i studenata iz raznih grana zdravstvene struke. Osim u Minnesoti, Klinika Mayo ima svoje lokacije u Floridi i Aizoni. Na sve tri lokacije zajedno liječi se preko pola miliona ljudi svake godine. Mayo Regionalni Zdravstveni Sistem takođe potpomaže klinike, bolnice i staračke domove locirane u manjim mjestima u Minnesoti, Wisconsinu i Iowi. Zahvaljujući ovoj saradnji, 70 komuna u blizini Rochestera, Minnesota imaju pristup ekspertima Mayo Klinike i resursima, uključujući i bibliotečke resurse.

Paralelno sa razvojem zdravstvenog sistema, Biblioteka Klinike Mayo je izrasla u jednu od najvećih i najsveobuhvatnijih medicinskih biblioteka u Sjevernoj Americi i svijetu. Današnji sistem Biblioteka Klinike Mayo čini 18 biblioteka lociranih u četiri američke države i mada su neke od njih udaljene više od 2500 kilometara jedna od druge, sve su te biblioteke povezane jedinstvenim elektronskim katalogom i podjednakim pravima za sve korisnike.

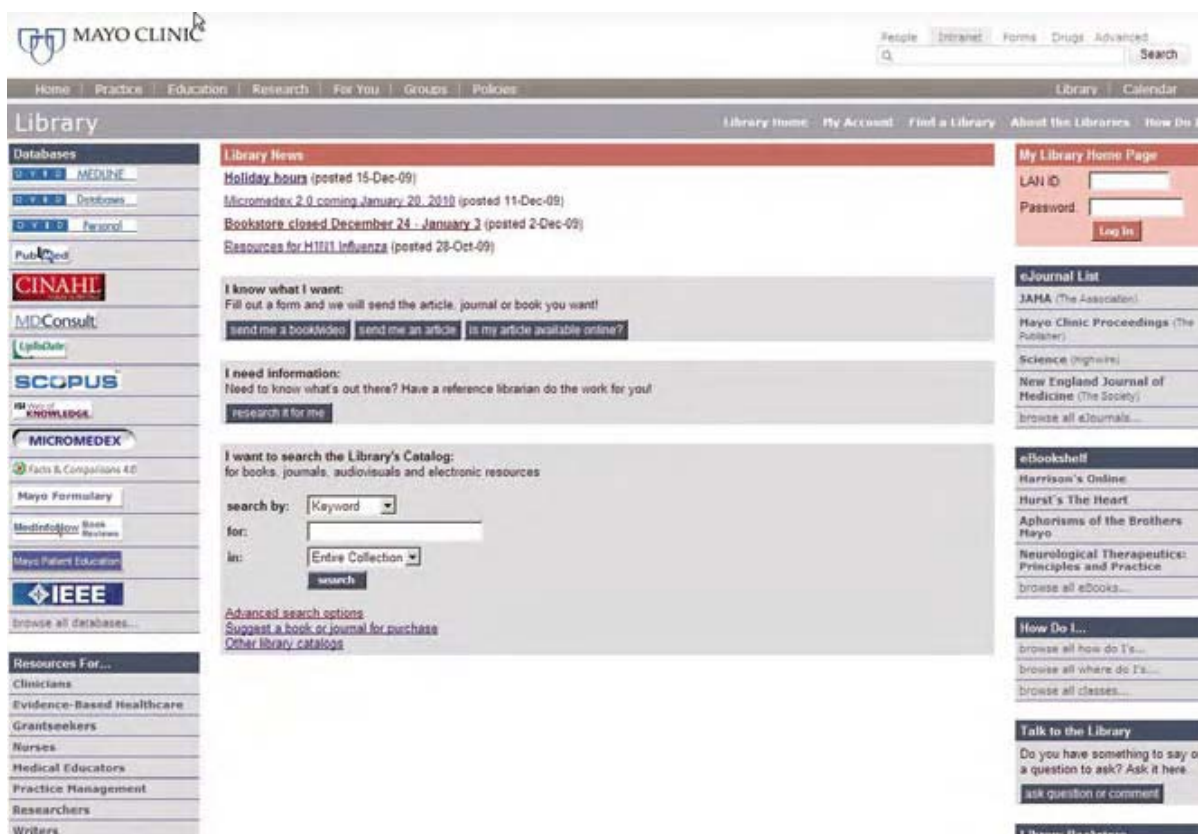
Bibliotečka kolekcija, tradicionalna i digitalna, pokriva cjelokupnu kliničku medicinu, bio-medicinsko istraživanje, pomoćne medicinske grane, te zdravstvenu administraciju i upravljanje. Tradicionalna kolekcija biblioteke koja se sastoji od oko 400000 knjiga i uvezanih volumena časopisa je obogaćena ogromnim digitalnim resursima. Oko 3500 elektronskih časopisa i preko 460 elektronskih knjiga i baza podataka su non-stop dostupne zaposlenima na Klinici Mayo na preko 50000 kompjutera raspoređenih širom Klinike. Digitalna biblioteka pretstavlja nezamjenjivi izvor informacija, obrazovnih materijala i naučnih dokaza potrebnih u savremenom liječenju i biomedicinskom istraživanju.

Web stranica biblioteke (slika 1) služi kao elektronski portal znanja i na jedinstven način čini sve resurse biblioteke lako dostupnim za sve korisnike bez obzira na njihovu geografsku lokaciju. Web stranica biblioteke omogućava brzi pristup elektronskom katalogu, velikom broju elektronskih baza podataka i resursa, elektronskim časopisima, udžbenicima i priručnicima, kao i bibliotečkim uslugama, uključujući i elektronsku dostavu dokumenata. Na web stranici biblioteke, korisnici takođe mogu zahtijevati pretragu literature, dostavu dokumenata, postaviti referentno pitanje ili kupiti medicinsku knjigu, DVD ili video. Posebna rubrika sa vijestima obavještava korisnike o novim ili obustavljenim resursima kao i drugim novostima. U toku 2008. godine web stranica biblioteke je bila 4225612 puta posjećena, a Mayo elektronski resursi su korišteni 14398269 puta.

Pored ovih modernih resursa, Mayo Biblioteke posjeduju vrijednu kolekciju rijetkih medicinskih crteža, časopisa i knjiga od kojih neke potječu čak iz petnaestog vijeka. Dvije biblioteke su namijenjene prvenstveno studentima i posjeduju brojne anatomske modele, referentne udžbenike, i audiovizuelne obrazovne materijale.

Biblioteke za pacijente su osnovane sa namjerom da pacijentima i njihovim porodicama olakšaju bolničko liječenje kroz popularnu zdravstvenu kao i zabavnu literaturu.

Osoblje Biblioteka Klinike Mayo nudi raznovrsne usluge svojim korisnicima, od izdavanja knjiga i odgovaranja na referentna pitanja, do sveobuhvatnog pretraživanja literature i pomaganja liječnicima i naučnicima Klinike Mayo u njihovim kompleksnim istraživanjima i odlukama pri liječenju pacijenata. Sa znanjem iz medicinske informatike, Mayo bibliotekari su nezamjenjivi u nalaženju i filtriranju relevantnih informacija i njihovog dostavljanja korisnicima na vrijeme i u pravoj

formi. Tokom 2008. godine osoblje biblioteke je izdalo na korištenje 83380 primjeraka raznog materijala, odgovorilo na 19889 referentnih pitanja, a bibliotekari su obavili 9739 pretraga literature.

Elektronska dostava dokumenata je sljedeća važna usluga koju Biblioteke Klinike Mayo nude svojim korisnicima. Zahvaljujući software programu zvanom Celsus koji su napravili programeri i osoblje Mayo biblioteke, skenirane kopije traženih članaka i poglavlja knjiga su sačuvani u bazi podataka. Link za PDF se šalje elektronskom poštom korisniku koji potom ima rok od deset dana da pristupi članku i pročita ga, sačuva ili isprinta. Da bi ispunili 98583 zahtijeva za dostavu dokumenata, u 2008. godini osoblje biblioteke je skeniralo preko 700000 stranica.

Časovi obuke, kao npr. "Osnovne vjestine bibliotekarstva", "Uvod u medicinu na osnovu dokaza ("evidence-based medicine)", "Napredno Google pretraživanje", "Više od MEDLINE", "Uvod u RSS tehnologiju" su samo neki od časova koje biblioteka nudi svojim korisnicima. Biblioteka takođe nudi brojne elektronske priručnike i kratka "Kako da....?" elektronska uputstva. U 2008. godini preko 2000 korisnika je pohađalo časove koje je biblioteka ponudila.

Uz sve to, Mayo biblioteke učestvuju u regionalnoj i nacionalnoj mreži za među-bibliotečko posuđivanje, što omogućava svakoj biblioteci da posudi od druge biblioteke materijal koji sama ne posjeduje. U 2008. godini Biblioteke Mayo Klinike su poslale oko 10000 zahtjeva drugim bibliotekama, a istovremeno dobile 40000 međubibliotečkih zahtjeva od drugih biblioteka.

Pogled u budućnost

Biblioteke Klinike Mayo nastavljaju da se razvijaju kao moderne medicinske biblioteke u naporu da potpomažu svoje korisnike u svakodnevnom donošenju najboljih mogućih medicinskih odluka. Biblioteka prihvata mogućnosti koje digitlni svijet i Web 2.0 nudi i ostaje determinisana da anticipira i prihvata izazove i mogućnosti koje budućnost donosi. Osoblje biblioteke, sa velikim ponosom, nastavlja da pruža potporu i pomoć Mayo osoblju, studentima i pacijentima uz neprestano istraživanje boljih načina usluge.

Clapesattle, Helen. (1989). The Doctors Mayo (3rd ed). Rochester, Minnesota: Mayo Foundation for Medical Education & Research

<http://www.mayoclinic.org/tradition-heritage/> (19.10.2009.)

<http://www.mayoclinic.org/about/> (19.10.2009.)

<http://www.mayohealthsystem.org/mhs/live/page.cfm?pp=MHSHome.cfm&orgid=MHS> (19.10.2009.)

<http://www.mayo.edu/library/about-us.html> (19.10.2009.)

Plummer Building u kojoj se nalazi najveća od 18 biblioteka Klinike Mayo
